

- 'Απ' τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ, παιδιὰ μου, πειὸ ἀπ' ὅλα
Σὰς ἄρεσε; ... σὰς ἔμαθα τ' ἀλφεινὰ ἐκεῖνο,
Πῶχει ψηφία τὸν οὐρανὸν, τὴ θάλασσαν, τὸ κρῖνον ...
- Παίξαμε, καθὼς πρόσταξες, τοῦ εἶπαν μ' ἀπορία·
Κανένα μας δὲν διάβασε· δὲν εἶχαμε βιβλία ...
- Κανένα; ὅμως εἶχατε βιβλίον ἀνοικμένον
Μπροστά σας μὲ θεόρατα ψηφία τυπωμένο,
Ποῦ λάμπουν ὅπου κι' ἂν στραφῆς κ' εἰς ὅ,τι, ὅ,τι πιάσης·
Γεωργάκη· δὲν ἐμπορέσες καὶ σὺ νὰ τὸ διαβάσης;
Μῆτε καὶ σὺ, Αἰμίλιε, δὲν τὸννοῖσες ἀκόμα ...
- Κ' εἰς δὺν ἀδελφάκια ἔστρεψε ποῦχαν τὸ ῥόδο στόμα·
Τὸ ἓνα εἶχεν οὐρανὸν κι' αὐγὴ μὲσ' στὴ 'ματιὰ του,
Τὸ ἄλλο ἀκτῖνα ὀλόμαυρον στὰ 'μάτια τὰ γλυκά του.
- Ναί, Δάσκαλε, τὰ δὺν παιδιὰ, τοῦ εἶπανε μὲ χάρη·
Γιὰ τ' ἄλλο, γιὰ τ' ἀλλοιώτικο θὰ λὲς ἀλφεινὰ,
Ποῦ τῶχει γράψει ὁ Θεὸς· μᾶς τῶειπες κι' ἄλλη μέρα ...
Διαβάσαμε ὅ,τι ἐδέξαμε στὸ δάσος ἐκεῖ πέρα!
- Καὶ τί διαβάσατε μικροί; Κ' εἶπε τὸ πειὸ μεγάλο·
— Τὴν ὁμορφάδα τοῦ Θεοῦ, θαρρῶ καὶ καλωσύνη ...
- Κ' ἐγὼ τὸ ἐκατάλαβα, ἀπάντησε τὸ ἄλλο·
Πῶς ὁ Θεὸς μᾶς ἀγαπᾷ καὶ ὅλα μᾶς τὰ δίνει!
'Ο Δάσκαλος τὰ κύτταξε γλυκὰ συγκινημένος·
Αὐτὸς δὲν ἦταν δάσκαλος κανόνες φορτωμένος,
Δὲν ἦτανε καθηγητής, δὲν πῆγε στὰ Παρτίσια ...
Δάσκαλος ἦταν ἐξοχῆς μικρῆς· εἰς τὰ Πατήσια ...
- Πλὴν ἤξευρε τὰ γράμματα στὸν νοῦ πρὶν ν' ἀναβοῦνε,
Πῶς πρέπει πρῶτα στὴ ψυχῇ, μὲσ' στὴν καρδιά νὰ μποῦνε!

Δ'.

- Κάτω ἀπ' τὸ δέντρο δρόσιζε τ' ἀγέρι τὸ κορμὶ τους
Καὶ ὁμιλοῦσ' ὁ Γέροντας γιὰ τὸ Θεὸ μαζὶ τους.
'Ἐλεγε τ' ὄνομα «Θεὸς» τόσο γλυκὰ ἢ φωνὴ του
'Ὡσάν νὰ ψέλνανε πουλιά· καὶ τὰ παιδιὰ ἀντικρῦ του,
'Ακίνητα τὸν ἄκουγαν μὲ 'μάτια ἀκτινωμένα·
Φύτευε πίστι ὁ Γέροντας στὰ στῆθεα τὰ παρθένα!
Εἶχε τὴ ρίζα τῆς ἐλῆας καθέδρα του· βιβλίον
Τὸ δάσος καὶ τὸν οὐρανὸν ἀκροατὰς παιδάκια·
'Ἦταν ὠραία ζωγραφιά, γεμάτη μεγαλεῖο
Καὶ τὴν ἐκαθρεπτιζάνε κρυστάλλινα ῥυάκια!
Τί δὲν τοὺς ἔλεγεν ἐκεῖ στὸ δέντρο ἀκουμπισμένος,
Στοῦ ἡλίου τὸ βασιλεῖμα, στὴ δύση τῆς ἡμέρας·
Τοὺς ἔλεγε πῶς ὁ Θεὸς ὁ ἀστροστολισμένος,
Θεὸς μας εἶναι δὺν φοραῖς γιὰτ' εἶναι καὶ πατέρας ...
-
- Τὴν παιδικὴ τους τὴν καρδιά στὴ χούφτα του ἐκρατοῦσε,
Τὴν δρόσιζε, τὴν μύρονε μὲ μαστοργιὰ μεγάλην,
Τὴν ἔκαμνε ὅ,τ' ἠθελε μὲ τὰ σοφὰ τὰ χεῖλη·
— Τὰ μπουμπουκάκια ἐμύρονε τὸ φῶς πρὶν ν' ἀνατεῖλη!
'Απὸ τὴν ἀριθμητικὴ μὲ μιὰ στροφὴ ἐπνοοῦσε

6 Ματίου

Ἦσαν αἱ χελιδόνες. Ἡ πτῆσις των ἢ
τρελὴ καὶ τὸ τερέτισμά των τὸ φαι-
δρὸν, μακρὰν τοῦ νὰ ἐμπνέωσι πλέον ὡς
τετριμμένα τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ποιη-
τάς, ἀψύπνισαν καὶ πάλιν τὸν ἐν παντὶ
ἀνθρώπων κοιμώμενον ποιητὴν, — τὸν
ἀφανῆ καὶ μετριοφρονα ποιητὴν, ὁ ὁποῖος
δὲν γράφει μὲν στίχους, ἀλλ' εἰς πᾶσαν
περίστασιν γνωρίζει νὰ αἰσθάνεται καὶ
νάναπολῆ ὡς ἰδικούς του τοὺς στίχους
τῶν ἄλλων, τοὺς ἀπνηχούντας τὰ αἰσθη-

ματὰ του. Ἦσαν αἱ χελιδόνες. Ἀλλὰ
τὸ ἄρμα τοῦ ἔαρος, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν
ἀρχαιοτάτην ποιητικὴν παράστασιν, σύ-
βει ἢ ἀναριθμητος αὐτῶν στρατιά, σκε-
πάζεται τώρα ἀπὸ σύννεφα, τὰ πυκνὰ
καὶ φαιόχροα σύννεφα τοῦ ψυχροῦ βορρᾶ,
τὰ ὁποῖα συνεσώρευσεν ὁ ζηλότυπος Μάρ-
της, διὰ νάποκρύψῃ τὸ πρόσωπον ἀνοι-
ξιάτικον μεϊδιάμα τοῦ ἀττικοῦ οὐρανοῦ,
τὸ ὁποῖον τόσας εἶχεν ἐκθρέψῃ ἐλπίδας...

Ἡ μακρὰ καὶ κοπιώδης πορεία ἔλθεν·
ἀλλὰ ποῦ εἶνε ὁ ἡλιος, ποῦ εἶνε ἡ θερ-
μότης, ποῦ εἶνε ἡ ἀνοιχίς τὴν ὁποίαν
περιέμενον; Καὶ ἔσπευσαν νὰ κρυφθοῦν
μόλις ἐφάνησαν αἱ χελιδόνες, πτονηθεῖσαι
ἀπὸ τὴν χειμερινὴν ὄψιν τῆς πόλεως —
μεθ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου διαβε-
βαιώσεις, τὰς ὁποίας παρὰ τῶν ἀθηναϊκῶν
ἡμερῶν εἶχον λάβει παρὰ τῶν ἀθηναϊκῶν
ἐφημερίδων, — καὶ ἔσπευσαν νὰ προφυ-
λαχθοῦν εἰς αὐτοσχεδίους ἢ ἀρχαίας φω-

Στὸν Πυθαγόρα, κ' ἔπειτα δὲ δοξασμένη ὁμίλη·
'Απὸ τὴν κρῦα Λογικὴ στὸν Ὀμηρὸ ἐπετοῦσε
Κ' ἦσαν τὸ μάθημα γλυκὸ δὴν τὰ γλυκὰ του χεῖλη.
Καὶ τὴν ξερὴ Γραμματικὴν, τὴν γραυιασμένην ἀκόμα,
Τραγοῦδι τοὺς τὴν ἔκαμνε τὸ τεχνικὸ του στόμα!
'Ἦξευρ' ἐκεῖνος τὴ φῶτιὰ πῶς πρέπει νὰ τὴν βάζῃ,
Πότε νὰ βράζῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ τὸ καταβάξῃ ...

Ε'.

Ὅμως ὁ Γέρος 'ψηλὸνε, φωσφόριζ' ἢ 'ματιὰ του,
Γεῖνονταν νεῖος, δυνάμονε ἢ ἡμερὴ φωνὴ του,
'Ὅταν γιὰ τὴν Πατρίδα του μιλοῦσε στὰ παιδιὰ του,
Κ' ἐκεῖνα ἐθαυμάζανε στὴ μεταμόρφωσί του·
Καὶ πότε κοκκινίζανε καὶ πότε κιτρινίζαν
Καὶ 'μάτια γοργοκίνητα δὴν ἄστρα ἐσπινθηρίζαν!
'Α, οἱ μεγάλοι μας Σοφοὶ ποῦ εἶναι στὴν Ἀθήνα,
Νὰ τὸν ἰδοῦνε ἤθελα, σ' αὐτὸν νὰ μαθητεύουν,
Ν' ἀκούσουν τὰ μαθήματα τοῦ Γέροντα ἐκεῖνα,
Τὴν τέχνην του τὴν εὐκόλῃ καὶ δύσκολῃ νὰ κλέψουν!
Νὰ ἰδοῦν πῶς ἐδασκάλευε ὁ χωρικὸς ἐκεῖνος·
Εἰς τοὺς ἀγροὺς καλλίτερα μοσχοβολᾷ ὁ κρῖνος.

ΣΤ'.

- Ἐβράδιαζε κι' ὁ Γέροντας σπκώθη — πᾶμε τώρα,
Εἶπε, παιδιὰ· ἐπέρασε ὀγλήγορα ἢ ὦρα·
Σὰς περιμένονε μικρὰ ἀδέλφ' ἀγαπημένα,
Τῆς μάννας σας ἢ ἀγκαλιὰ καὶ τὸ βιβλίον ἐμένα ...
Δὲν ἐπεράσαμ' ἄσχημα ... — Ὡ Δάσκαλε· ἡμέρα
Σὴν τούτη δὲν χαρήκαμε ποτὲ εὐμορφότερα!
'Ἦτανε τόσο εὐμορφα ἐδῶ στὴν πρασινάδα ...
- Γιατί μᾶς ἐδῶσ' ὁ Θεὸς Μπτέρα τὴν Ἑλλάδα
Κ' ἔχομε φύσι δὴν κι' αὐτὴ ... Παιδιὰ, μήπως θαρρεῖτε,
Πῶς τόπο δὴν τὸν τόπο σας κι' ἄλλοῦ θεὰ τὸν 'βροῖτε;
'Ὅμως, ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς, τὴν Κυριακὴν τὴν ἄλλη,
'Αν εἴσθε πάντα φρόνιμα, θὰ ξαναδοῦμε πάλιν.
— Τὴν Κυριακὴν; Ὡ, τί χαρὰ! Ἐδῶ θὰ ξαναδοῦμε·
'Ὡσάν νεράκι, δάσκαλε τὸ μάθημα θὰ εἰποῦμε ...
Κ' ἐκίνησαν χαρούμενα, δὺν δὺν καὶ τρία τρία·
Λουλούδι' αὐτὰ, κρατοῦσανε στὰ χεῖρα τους λουλούδια
Κι' ἀκουγες γέλοια δροσερὰ κι' ἀγγελικὴ εὐθυμία
Καὶ κάπου, κάπου ἐψέλνανε δημοτικὰ τραγοῦδια.
'Ο Γέρος 'μπρὸς ἐπῆγαινε καὶ πίσω του ἐκεῖνα·
Μπροστά ἢ νύκτα καὶ αὐγῆς κατόπιν τῆς ἀκτῖνα!

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1886.

Αγγελικὴ Ποιητικὴ

λεὰς ἀπὸ τὴν παγετώδη πνοὴν τοῦ βορρᾶ
καὶ ἀπὸ τὸ χιονόνερον, τὸ πίπτον ἀθή-
τως καὶ μεταβάλλον τὰς ὁδοὺς εἰς ἔλη
πυλοῦ ἀδιάβατα.

'Εδιάλεξαν τὴν ἐποχὴν, μὰ τὴν ἀλή-
θειαν, διὰ νὰ κάμουν ἀπεργίαν καὶ οἱ
ἡμαξηλάται! Φαντασθῆτε εἰς τοιαύτας
ἡμέρας καὶ εἰς τοιαύτας ὁδοὺς νὰ μὴ ἔχετε
ἄλλο καταφύγιον παρὰ τὰ τράμ καὶ τὰ
βιζαβῆ! Εἶνε ἀπερίγραπτα τὰ βάσανα
τῶν ταξειδιωτῶν, τῶν περιηγητῶν, οἱ
ὁποῖοι παρὰ προσδοκίαν εὐρίσκον ἐρη-
μιον ἡμαξῶν τὴν πλατεῖαν τοῦ σιδηροδρο-
μικοῦ σταθμοῦ καὶ ἠναγκάζοντο νὰ δια-
τρέξουν ἐν ἀποστολικῇ πεζοπορίᾳ τὸ μέ-
χρι τοῦ ξενοδοχείου βορβορῶδες διά-
στημα, διὰ νὰ κάμουν ἐκεῖθεν πεζῆ πάλιν
τὸ μέχρι τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῶν
Μουσείων προσκύνημα. Ἡ φήμη τῶν ἐξ-
ευρωπαϊζομένων Ἀθηνῶν δὲν παρεδλά-
φθη διὰ τοῦτο, εἶνε ἀλπηθές. Οἱ ξένοι ἔμα-

θαν ότι οι άμαξήλαται, μη θέλοντες να συμμορφωθώσι προς τας τελευταίας άστυνομικας διατάξεις, εκήρυξαν άπεργίαν—προϊόν καθαρώς ευρωπαϊκόν, όσον τουλάχιστον και τή κομψή και άνετα λανδω, δια τή όποία δικαίως φημίζεται η πρωτεύουσα μας. Η άπόφασις αύτη, πρωτότυπος ίσως, προκειμένου περι ανθρώπων εργαζομένων δι' ίδιον λογαριασμόν—βλέπε και άπεργίαν φοιτητών,—έβασάνισεν επί τινας ήμέρας τούς έντοπίους και τούς ξένους· άλλ' άκριβώς και κατά γράμμα έζημίωσεν αυτούς τούς άπεργούς, οι όποιοι ήρπασαν ώς πρόσχημα τούς προτροπτικούς λόγους του Διαδόχου, του επιτίμου προέδρου τής Συντεχνίας των και έσπευσαν να κηρύξουν τήν λήξιν τής έκουσίας άργίας, τή βάρος τής όποιας δέν ήδύναντο βέβαια να βαστάσουν οι πτωχοί επί μακρότερον. Ούτως, όταν τή παρελθόν Σάββατον ό κομψός κόσμος ό απολαύσας τήν συναυλίαν του Ώδειου, έξήλθε μετά τή τέλος, εύρε πλήθος άμαξών περιμένον επιβάτας. Μεταξύ τών επιβατών και τών άμαξήλατών άντηλλάγησαν τότε, εκτός τών τυπικών λέξεων τής συνήθους συνεννοήσεως και μερικαι επίκαιροι εύφυολογίαι, έν μέσω γελώτων. Άλλά τή κακόν περιωρισθή έως εδω και τή πρώην καθεστώς επανήλθε.

Άλήθεια, παρευρέθητε και σεΐς εις τήν συναυλίαν του Ώδειου; Ναι· εκ τών άναγνωστών μας και πρό πάντων τών άναγνωστριών διεκρίναμεν πλήθος τήν ήμέραν εκείνην εις τήν κομψήν αίθουσαν, όπου μαθηται και διδάσκαλοι επείδειξαν τήν τέχνην των και τόν ζήλόν των· δέν θά ήτο δε κακόν νάνταλλάξωμεν τας εκ τής συναυλίας έντυπώσεις μας. Άλλ' ως μη λησμονήσωμεν πρώτα κάτι τι· είμεθα δημοσιογράφοι και έχομεν εις τήν δωρεάν. Η εύνοια αύτη μας επιβάλλει τή καθήκον να συγχαρώμεν δημοσία δια τήν λαμπράν διεξαγωγήν τής συναυλίας, τή μαρτυρούσαν τήν άκμήν του Καταστήματος κτλ. κτλ. τόν ρεκτν διευθυντήν κ. Γ. Νάζον, τόν ικανώτατον γενικόν έφορον κ. Μις και όλην έν γενεί τήν λεγεώνα τών καθηγητών και τών καθηγητριών, τών μαθητών και τών μαθητριών, άόκνων, φιλοτίμων, φιλοπροόδων, ζηλωτών του καλού, εύελπίδων κτλ. κτλ.

Άλλ' άν αφήσωμεν τώρα τή τυπικά και τή στερεότυπα, δέν νομίζετε και σεΐς ειλικρινώς ότι η τελευταία συναυλία του Ώδειου, μία τών ωραιότερων μας καλλιτεχνικών άπολαύσεων, απέδειξεν αυτό μουσικόν ίδρυμα πρώτης τάξεως, υπό έποψιν καρπών; Τή κλειδοκύμβαλον τών δεσποινίδων Πετροπούλου και Γιτοπούλου, τή βιολίον τής δεσποινίδος Λύδερς και του κ. Γεωργίου Μαρίνου, τή ψάμα του Βακαρέλ και η άπαγγελία του Δαμάσκου,—ιδού τή άληθεια καρποί, οι όποιοι πολύ άσθενώς θά έχαρακτηρίζοντο δια του τετριμμένου επιθέτου άγλαοί.

Ο Ευάγγελος Δαμάσκος, ό κάλλιστος τών μαθητών τής Δραματικής Σχολής, δια πρώτην φοράν προχθές έδωκε δείγμα του ωραίου ταλάντου του και δια τουτο μας επιβάλλεται ιδιαιτέρως ό περι αυτού λόγος. Υιός καλής οικογενείας, δέν έδίστασε να ψη-

φήση τήν πρόληψιν, η όποία μαστίζει άκόμη παρ' ήμιν τήν τάξιν του, και να γίνη καλλιτέχνης, αισθανόμενος έμφυτον τήν προς τή στάδιον κλίσην. Η άπαγγελία τής «Φλογέρας» του Κόκκου απέδειξε πόσον δικαιον είχε. Μετάλλων και εύστροφία φωνής, παράστημα, φυσιογνωμία εκφρασις, χειρονομίαι, όλα μας έπεισαν ότι έχομεν πρό ήμών καλλιτέχνην, ό όποιος δια τής καταλλήλου μορφώσεως θάναδειχθή μίαν ήμέραν και θά λάμψη πολύ επί τής σκηνής του μέλλοντος. Είνε περιττόν να προσθέσωμεν βέβαια, προκειμένου περι τόν νεαρόν και άπειρόν μαθητόν, ότι έχει ανάγκην πολλής άκόμη προσοχής και πολλής μελέτης. Άν η άπαγγελία τής «Φλογέρας» στιχουργήματος κοινού, άνευ πολλής λεπτότητος και άνευ βάθους έννοίας, απέδειξεν ότι κατέχει τήν εύκολον τέχνην τής συνήθους εκφραστικής άπαγγελίας τών ήχηρών λέξεων και τών τετριμμένων μεταπτώσεων, η άπαγγελία του άλλου ποιήματος «Δροσιά και Δάκρυ» άνωτέρας κάπως σφαιρας, έξ εκείνων τή όποία κρίνονται συνήθως υπό τών μη έννοούντων αυτά, ως μη καλά δι' άπαγγελίαν (όποία πλάνη!) απέδειξε πόσον όλίγον είναι άκόμη μεμνημένος εις τήν άληθή τέχνην, τήν διεργουμένην τής άληθούς ποιήσεως τή έργα. Η Τέχνη παρουσιάζει ένίοτε τοιαύτας άντιθέσεις. Είς μονόλογος του Ρακίνα η του Σαίξπηρ άπαγγέλλεται εύκολότερον από έν ποίημα του Χάινε η του Σέλλεϋ και πολύ εύκολότερον από έν σονέττον του Έρεδιά. Άλλά καλλιτέχνης μορφωμένος άληθώς θεωρείται μόνον εκείνος, ό όποιος εις έκαστον ποίημα γνωρίζει να διδῃ τήν άνάλογον εκφρασιν και να τή άπαγγέλλῃ με τόν τρόπον του. Γρ. Ξ.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Η ΨΥΧΟΠΑΙΔΑ ΤΟΥ ΚΥΡ ΖΑΧΑΡΙΑ

—Τί τρέχει και γίνεται τόσος χαλασμός στο χωριό; ρώτηξα τόν άγωγιάτη μου σαν κατεβήκαμε στο Τσουκαλοχώρι τις προάλλες.

—Γάμος, αφεντικό, μου κάνει ό άγωγιάτης, που είταν του χωριού κ' ήξερε.

—Και να μη μου τή λές τόσες ώρες, μόνο να μου ψάλλῃς τή πάθια του χτικιασμένου που ήρθα να δώ! Ποιός παντρεύεται;

—Ο Κάλφας με τήν Ψυχοπαίδα του κυρ Ζαχαρία.

—Κάλφας με ψυχοπαίδα! Να μην τή αγάπησε και πιάστηκε και δέν μπορεί πιά να τήν ξεκάνῃ; Πήγαινε να βολέψῃς τή ζω σου, κ' ύστερα έλα να μου τή πῃς, καθώς αναβαινούμε στην άπάνω τήν ένορία.

Κάθησα στο καφεείο, — είτανε βράδυ βράδυ, —και πρόσμενα τόν άγωγιάτη νάρθη να με πάρῃ στο σπίτι του χτικιασμένου. Τή μεγάλο τή ζέφκι γινότανε σ' έν' άντικρινό καπελειό. Ο γάμος είταν τελειωμένος, κ' αυτές οι χαρές είταν ως φαίνεται, του γάμου τάπομεινάρια.

—Πάει να τρελλαθῇ ό κυρ Ζαχαρίας,

μου λέει τή κοπέλλι καθώς έχυνε τόν καφέ μου. Πέντε νύχτες έχει να κοιμηθῇ. Και πέντε μέρες, μιά δάκρυα που τήν έχανε, και μιά γέλοια που τήν πάντρευε τήν ψυχοπαίδα του τή Φροσύνη. Πήγε να λιγοθυμήσῃ σαν τής φιλούσε τή στεφάνι. Και μιά προϊκά! Έκατό ρίζες, όλο τάμπέλι, και σπiti καινούριο.

Αύτη τή στιγμή ξαναμπαινει κ' ό άγωγιάτης. Σηκώθηκα να πάγω στον άρρωστο, που ως έχῃ χάρη τόν άγωγιάτη μου που ήξερε τήν ιστορία, και δέ 'στάθηκα να τήν άκούσω από τή κοπέλλι, κ' ως πέθαινε αυτός.

—Λέγε μου τα γλιγώρα τώρα, κάνω τή άγωγιάτη στο όρόμο, γιατί καιρό να χάνουμε δέν έχομε.

—Τι να σου πώ, αφεντικό· που τάκουσα και γώ, και δέν τή είδα. Είκοσι χρονά δουλειές. Είταν κάτω στο μεγάλο του τή χτήμα, που τή δίνει τώρα προϊκα. Χειμώνας καιρός, και μάζευε τις έλιές του. Είχε τή μακαρίτισσα τή Γιάνναϊνα, που του δούλευε μεροκάματο, και μίαν άλλη. Οτι βράδιασε και κάμανε να ξεκινήσουν, τήν πιάνουν πόνοι τή Γιάνναϊνα, έξη μηνώ χήρα τήν κακόμοιρη, και δίχως μάννα η άδερφή. Ο κυρ Ζαχαρίας τότε καθαλλικεύει τήλογο, και στο χωριό, να τής φέρῃ μαμμή· ύστερ' από δυο ώρες γυρίζει πίσω με τή μαμμή· μπαίνει στο καλυθάκι του χωραφιού, βρίσκει μιά μεγάλη φωτιά στη γωνιά, και παραμέσα ήσυχία, —μόνο που μισογόγγυζε τή μωρό καθώς βύζανε ένα κόμπο τουλουπανάκι με λίγη ζάχαρι μέσα. Μπαίνει ό κυρ Ζαχαρίας παραμέσα, και τί να δῃ! Η δυστυχῆ η Γιάνναϊνα πέθαμμένη, πνιγμένη στο αίμα!

—Λευτερώθηκε ότι έφωγες, είπε η άλλη εργατρα, με τή μωρό στην άγκαλιά της, μα δέν τόν ξεφυγε τή μαύρο τή Χάρο. Η καημένη, πόνο που τόν είχε στην καρδιά της σαν τή καταλάβε πως γλυτωμό πιά δέν είχε, κ' άκουγε τή κοριτζάκι να κλαίγῃ! «Άχ, τή καημένο μου, έλεγε, και ποιός θά μου τή κοιτάζῃ, ποιός θά τή μεγαλώσῃ!» — «Έννοια σου, τής είπα, και νάναι ό κυρ Ζαχαρίας καλά. — Ναι, ό κυρ Ζαχαρίας, κάνει έξαφνα, ό κυρ Ζαχαρίας! Να τή τή πῃς, να τόν παρακαλέσης, για όνομα του Χριστου και τής Παναγίας!» Και ξεψύχησε, βλέποντας τή μικρό που σάλευε τή χεράκια του άνάμεσα από τόν άμπά αυτόν που τή τυλίξα να μην κρουήν τή δυστυχῆ. Βρῆκ' αυτό τή τουλουπάνι στην τσέπη μου, και τή μέρσα τή παιδι με τήν ζάχαρη. Τώρα τή φίνω στα χέρια σου, και στα χέρια του Θεου, κυρ Ζαχαρία.

Από κείνη τήν ώρα έγεινε ό κυρ Ζαχαρίας πατέρας της. Χῆρος κ' αυτός και δίχως παιδι, όλη του τή ζωή σ' αυτό τάρρανό τῆνε χάρησε. Τώρα καταλαβαίνεις, αφεντικό, γιατί γίνεται αυτό τή μεγάλο ταβατούρι στο χωριό μας άπόψε.